

Формування розвиненого інформаційного суспільства може стати головним інструментом протидії інформаційній війні на сучасному етапі розвитку суспільства, оскільки досвід іноземних держав показує, що чим найбільш розвинуте суспільство, тим сильнішою є позиція держави на світовій арені.

Використані джерела:

1. *Schwartz W.* An introduction to information warfare // War in the information age: new challenges for U. S. security policy. – Washington etc., 1997. – P. 49.
2. *Зеленін В.* По той бік правди: нейролінгвістичне прогнозування як зброя інформаційно-пропагандистської війни / Всеволод Зеленін. – Вінниця: ТОВ “Віндрук”, 2014. – 384 с.
3. *Лібікі М.* Що таке інформаційна війна? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://viysko.com.ua/tehnologiji-voyen/martin-libiki-shho-take-informacijna-vijna/>.
4. *Петрик В.* Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи [Електронний ресурс] / В. Петрик. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3222>.
5. Стратегія національної безпеки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#n14>.
6. *Телешун С. О.* Практикум з інформаційно-аналітичної діяльності в публічній політиці та роботі правоохоронних і спеціальних служб / С. О. Телешун. – Севастополь: Вид-ць Кручинін Л.Ю., 2009. – 168 с.

Карнаух А. А., Шевчук З. Ю. *Информационная война на современном этапе развития общества.*

Стаття посвящена определению понятия “информационная война”, способов и методов ее ведения на современном этапе развития общества. Указанные меры противодействия информационной войне и стратегии разных стран мира.

Ключевые слова: *информационная война, манипулирование, дезинформация, пропаганда, слухи, средства массовой информации.*

Karnaykh A., Shevchuk Z. *Information war on the modern stage of the development of society.*

The article is devoted to the definition of “information war”, methods and techniques of its waging on the modern stage of the development of society. The steps to prevent the information war and the strategy of different countries around the world are outlined.

Key words: *information war, manipulation, disinformation, propaganda, rumors media.*

УДК 316.4.063 (485)

Мудролюбова Н. О.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ ШВЕДСЬКОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД БЕЗРОБІТТЯ

Статтю присвячено дослідженню розвитку соціальної роботи в Швеції. Проаналізовано чинники системи страхування від безробіття у соціальній сфері Королівства Швеції. Розглянуто основний принцип шведської соціальної моделі – універсальність, який охоплює всі прошарки населення. У статті зазначається, що система соціального страхування має велике значення для кожного індивіду окремо, і суспільства в цілому.

Ключові слова: *державна загального добробуту, соціальний захист населення, безробіття, соціальне страхування від безробіття, Королівство Швеція.*

Скандинавська модель соціального захисту населення (Швеція, Норвегія, Фінляндія) відрізняється від інших європейських держав більш розвинутою системою соціального забезпечення. У скандинавських країнах переважає державна модель соціального захисту населення [13]. Поняття “Соціальний захист” в цих країнах трансформоване в поняття “Соціального добробуту”. У конституціях таких держав, як Норвегія, Швеція і Швейцарія, текстуально зафіксовано не поняття “соціальна держава”, а категорія “держава добробуту”. Ця модель включає обов’язкову соціальну політику, регульованій державою рівень доходів, а також зрівняльний, загальний характер соціальних пільг і допомоги. Не дивлячись на схожі риси, скандинавські країни дещо відрізняються по характеру і організаційним формам реалізації соціальної політики.

Основним принципом шведської соціальної моделі є її універсальність – вона охоплює всі шари населення. Усі громадяни поза залежністю від їхнього соціального статусу беруть участь у її фінансуванні, вносячи сорозмірний своїм доходам внесок – принцип солідарності. Держава ж бере на себе функції перерозподілу соціальних благ від забезпечених до найбільш уразливих категорій населення. Рівень оподаткування в Швеції становить близько 67% і є одним із найвищих в світі, але у Швеції це повною мірою компенсується високим ступенем соціальної захищеності населення, відсутністю значних контрастів між багатством і бідністю і, відповідно, високою політичною і соціальною стабільністю [10, с. 194].

Шведське соціальне забезпечення розподіляється на страхування за місцем мешкання, що стосується гарантованих державою виплат і допомоги (“бенефіцій”), та страхування за місцем роботи, яке переймається виплатами на випадок утрати доходу. Обидва види страхування однаково застосовуються до осіб, що мешкають чи працюють у Швеції, тобто наявність шведського громадянства не є неодмінною умовою для страхування [4, с. 122].

Виділеною з загальної системи соціального захисту є система страхування від безробіття, яка є добровільною і здійснюється профспілками [13].

Під безробітними в Швеції розуміються люди у віці від 15 до 74 років, які:

- на даний момент не мають ніякої роботи;
- готові приступити до роботи протягом 14 днів;
- останні 4 тижні займалися активним пошуком зайнятості або чекали початку обіцяної роботи протягом 3 місяців [8].

Система страхування від безробіття складається з базового і добровільного компонентів, який розраховується на підставі сплачених податків.

Останній сплачується тільки членам фонду страхування від безробіття касою з виплати допомоги з безробіття, яка називається Касою страхування Альфа-касою, по шведськи Alfa-kassan (A-kassa) [9].

Існують певні умови набуття членства, такі як термін роботи і характер роботи, необхідність бути зареєстрованим у Державній службі зайнятості (Arbetsförmedlingen). При цьому потрібно бути членом страхової каси з виплати допомоги з безробіття не менше 12 місяців, куди треба платити щомісячні внески [6; 7].

Сума компенсації становить 80 відсотків від попереднього повсякденного заробітку, але не більше встановленого максимуму. У перші 200 днів надання допомоги можна отримати 80% від середнього доходу, в наступні дні – 70% від

середнього доходу. При цьому існує обмеження на розмір допомоги. У перші 100 днів виплати допомоги – це максимум 910 шведських крон на день (96 EUR), в наступні дні – максимум 760 крон на день (80 EUR). Допомога обкладається прибутковим податком. Допомога виплачується тільки за п'ять робочих днів тижня, субота і неділя туди не зараховуються [7].

Членство у фондах страхування від безробіття зазвичай є обов'язковим для членів профспілки, але всі фонди повинні бути відкриті для добровільного вступу до них будь-якого працівника відповідної сфери діяльності. Членство в добровільному компоненті страхування від безробіття вільно для всіх працівників і самозайнятого населення без будь-яких обмежень. Близько 80 відсотків всіх службовців, працюючих за наймом є членами фондів страхування від безробіття.

Якщо ви не є членом А-каси або ще не пройшло 12 місяців з моменту вашого вступу в таку касу, при цьому вам не менше 20 років, то ви можете отримати допомогу Grundbelopp. У 2015 році розмір цієї допомоги не може перевищувати 365 крон на день (39 EUR). Він розраховується, виходячи не з середнього доходу, а з кількості відпрацьованих годин: чим менше годин на тиждень робітник працював, тим менше має отримати у вигляді допомоги [7].

За базовим компонентом виплачуються однакова для всіх допомога тим особам, які не мають права на отримання допомоги з безробіття, що обчислюються на підставі попереднього доходу. Максимальний термін отримання допомоги по безробіттю – 300 днів, а для батьків неповнолітніх дітей – 450 днів. Якщо під час пошуку роботи особи брали участь в одній з програм aktivitetsstöd Служби зайнятості, то цей період буде зарахований в їх майбутній страховий період (дні участі в програмі будуть зараховані як робочі дні). Допомога оплачується з розрахунку п'ять днів на тиждень [7].

Працівники у Швеції були майже звільнені від сплати страхових внесків і беруть участь у системі соціального захисту шляхом сплати податків. Протягом останніх 20 років спостерігається тенденція поступового зростання участі найманих працівників у фінансуванні страхових програм і збільшення страхових відрахувань із заробітної платні незважаючи на те, що видатки держави на соціальний захист помітно скоротилися.

У середньому допомога фонду профспілкових страхових кас по безробіттю складає 9 тис. крон (при максимумі в 12 тис.) на місяць. Фонди страхових кас по безробіттю, якими користуються 68% працівників, які втратили роботу, формуються з відрахувань роботодавців (72%), перерахувань з державного бюджету (25%) і внесків осіб найманої праці – членів каси (3%) [10, с.195].

Крім зарплати, роботодавець повинен платити прибутковий податок (inkomstskatt) і страхові, соціальні, внески (arbetsgivaravgifter) за всіх найманих працівників. Ці відрахування щомісяця виплачуються в Податкову службу.

Ставка страхових внесків в 2015 році:

– 0% від валової заробітної плати працівників, що народилися в 1937 році і раніше;

- 10,21% – для народжених з 1938 по 1949 рік;
- 25,46% – для народжених в 1990 році або пізніше;
- 31,42% – для всіх інших [5].

При вступі на роботу підписується трудовий договір з роботодавцем. У ньому

зазначена зарплатня працівника без вирахування прибуткового податку. Роботодавець віднімає частину грошей із заробітку, щоб заплатити прибутковий податок. Решта грошей становить зарплатню, яка і виплачується працівникові.

Річний сукупний дохід нижче 18824 крон прибутковим податком не обкладається.

При сукупному доході в інтервалі до 443300 крон потрібно платити муніципальний податок. Ставки податку відрізняються в різних муніципалітетах, зазвичай вони складають 29-35 відсотків від зарплатні.

При доході від 443300 до 629200 крон потрібно також сплачувати державний податок у 20 відсотків від доходу понад 443300 крон.

При доході, що перевищує 629 200 крон стягується додатковий податок у розмірі 5 відсотків від суми, що перевищує 629200 крон.

Зазначені дані дійсні на 2015 рік [5].

Страхування по безробіттю за своїми формальними ознаками є приватним, тому воно належить профспілкам. За деяким винятком, страхування по безробіттю ніколи не перебувало в сфері інтересів приватної страхової галузі. У даний час в Швеції відбуваються такі зміни, де кілька профспілок уклали угоду з окремою страховою компанією, щоб застрахувати “рішення керівництва” на додаток до основної системи державного страхування для тих, хто має більш високі доходи. Досі не було подібних угод в даній області, хоча в даний час ведеться значна кількість переговорів [11].

Обставини на ринку праці на початку 21 століття значно відрізняються від тих умов, які існували на цьому ринку, протягом більшої частини 90-х років. У 1999 році відбувся різкий кількісний стрибок в частині зайнятості, і очікується, що це зростання збережеться. Шведська політика на ринку праці націлена на підтримку стратегії “робота для всіх”, тобто надання роботи до надання фінансової підтримки. Наприклад, під час останнього економічного спаду, активні заходи на ринку праці носили масштабний характер. Більше 3-х відсотків людей, з числа робочої сили, пройшли навчання, були залучені в практичні або інші форми активної реінтеграції.

Соціальна програма Швеції направлена на те, щоб безробітні повернулися до нормальної трудової діяльності якомога раніше. Для Шведської моделі характерна активна державна політика зайнятості, яка направлена на підвищення конкурентоспроможності робочої сили, передусім через профпідготовку працівників, створення робочих місць, як у державному секторі, так і шляхом субсидування приватних компаній, суміщення тих, хто шукає роботу та вакантних місць, в тому числі і через інформацію і профорієнтацію. На ці цілі Швеція витрачає більше коштів, ніж будь-яка держава.

Швеція проводить перепідготовку безробітних і повертає їх до праці, зокрема шляхом надання субсидій для переїзду до вакантних робочих місць, а не витрачає величезні суми на допомогу безробітним в якості компенсації за втрачені доходи [2].

Отже, грошова допомога безробітним надається лише тоді, коли неможливо запропонувати роботу або коли активні заходи на ринку праці виявляються безуспішними.

Соціальна політика Швеції процвітала протягом декількох десятиліть, коли за часткою соціальних витрат у ВВП країна вийшла на перше місце в світі. Після кризи початку 90-х різко підскочило безробіття. Проте підйом економіки, який послідував

потім, дозволив частково відновити втрачене [1].

З початку 2010 року рівень безробіття в Швеції поступово знижується. На лютий 2012 року в Швеції зареєстровано 7,8% безробітних – 398 тис. осіб, з яких 132 тис. є студентами, що шукають додатковий заробіток, а на вересень 2015 вже 6,7% безробітних – 348 тис. осіб, з яких 113 тис. є студентами, які шукають додатковий заробіток. Кількість створених нових робочих місць за останній рік збільшилася на 31,3%, що становить 90749 робочих місць [12].

Головний напрямок активної політики зайнятості у Швеції – це допомога в отриманні професійної підготовки та підвищення кваліфікації, яка здійснюється або за допомогою підготовки і прийняття спеціальних програм на рівні законодавчих органів, або шляхом спільної участі держави і підприємств в організації профпідготовки та перепідготовки кадрів.

Використані джерела:

1. Волков А. Общество бесчисленных пособий [Електронний ресурс] / Алексей Волков // Эксперт-online. – 2006. – Режим доступу до ресурсу : http://expert.ru/countries/2006/03/obschestvo_beschislennyh_posobiy/.
2. Волков А. Шведская модель [Електронний ресурс] / Алексей Волков // Эксперт-online. – 2007. – Режим доступу до ресурсу : http://expert.ru/countries/2007/03/shvedskaya_model/.
3. Иванов К. Все, что Вы хотели знать о Швеции / К. Иванов, А. Смирнов. – Стокгольм : Swedish Institute, 2007. – 293 с.
4. Мельник С. В. Шведський досвід формування та реалізації політики соціального забезпечення та страхування [Текст] / С. В. Мельник // Український соціум. – 2008. – № 4. – С. 114-126.
5. Налоги в Швеции [Електронний ресурс] // Välkommen till svspb.net. – 2015. – Режим доступу до ресурсу : <http://svspb.net/sverige/nalogi-shvecii.php>.
6. Пособие по безработице [Електронний ресурс] // Forex. – 2010. – Режим доступу до ресурсу : <http://forexaw.com/>.
7. Пособие по безработице в Швеции [Електронний ресурс] // Еврокаталог. – 2015. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.evrokatalog.eu/sweden/law/posobie-po-bezrabotice-v-shvecii>.
8. Пособие по безработице в швеции. Условия и размер пособия [Електронний ресурс] // Eurowoman. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.eurowoman.eu/evropa/92-shveciya/121-posobie-po-bezrabotice-v-shvecii>.
9. Пособие по безработице получает лишь пятая часть молодых безработных [Електронний ресурс] // Sverigesradio. – 2014. – Режим доступу до ресурсу : <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2103&artikel=5857736>.
10. Рівчаченко С. В. Становлення та розвиток соціального страхування в країнах ЄС / С. В. Рівчаченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 5. – С. 191-196.
11. Социальное страхование в Швеции и других Северных странах [Електронний ресурс] // Союз русских обществ в Швеции. – 2004. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.rurik.se/index.php?id=61>.
12. Статистика Швеции [Електронний ресурс] // Välkommen till svspb.net. – 2015. – Режим доступу до ресурсу : <http://svspb.net/sverige/statistika-shvecii.php>.
13. Швеция і її система соціального захисту [Електронний ресурс] // Юридично-соціальний портал. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.pilga.in.ua/node/22>

Мудролюбова Н. А. Особенности шведской модели социальной защиты населения от безработицы.

Статья посвящена исследованию развития социальной работы в Швеции. Проанализированы факторы системы страхования от безработицы в социальной сфере Королевства Швеции. Рассмотрены основной принцип шведской социальной модели – универсальность, который охватывает все слои населения. В статье отмечается, что система

соціального страхування має велике значення для кожного індивіда в окремих і суспільства в цілому.

Ключевые слова: государство всеобщего благоденствия, социальная защита населения, безработица, социальное страхование от безработицы, Королевство Швеция.

Mudrolyubova N. Features of Swedish model of social unemployment protection.

In the article the development of social work in Sweden was studied. The factors of unemployment insurance system in the social sphere of the Kingdom of Sweden were analyzed. The basic principle of the Swedish social model – universality, which covers all segments of the population, was investigated. In the article it is stated that the system of social insurance is important for each individual and society as a whole.

Key words: welfare state, social security, unemployment, unemployment insurance, the Kingdom of Sweden.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 347.962.2 (477)

Пивовар І. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

РОЗМІР ДОВІЧНОГО ГРОШОВОГО УТРИМАННЯ СУДДІВ

Стаття присвячена дослідженню проблеми пенсійного забезпечення та специфічних рис пенсійного забезпечення носіїв судової влади щомісячного довічного грошового утримання суддів. В Законі України “Про судоустрій і статус суддів” відбулись певні зміни в пенсійному забезпеченні суддів та їх щомісячному довічному грошовому утриманні. Висвітлена авторська позиція щодо довічного грошового утримання суддів. Робиться висновок, що щомісячне довічне грошове утримання суддів відокремлений від загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та є особливим видом соціального забезпечення суддів.

Ключові слова: Довічне грошове утримання суддів, суддя, пенсія, стаж роботи, посадовий оклад.

Довічне грошове утримання суддів є однією з проблем для визначення розміру щомісячного довічного грошового утримання суддів, оскільки судді отримують лише суддівську винагороду яка зазначена в ст. 141 Законом України “Про судоустрій і статус суддів”.

Загальні засади довічного грошового утримання суддів досліджували такі вчені як: Т. В. Апарова, В. В. Бойко, В. В. Городовенко, Т. В. Галайденко, В. І. Кононенко, А. Ф. Коні, А. Л. Ликос, В. В. Малярєнко, Д. М. Притика, Н. В. Радутна.

Метою статті є дослідження довічного грошового утримання суддів.

Початок ХХ сторіччя характеризувався створенням засад суддівського самоврядування. На законодавчому рівні тільки прийнятий 15 грудня 1992 р. Закон України “Про статус суддів” уперше закріпив в Україні принцип – здійснення судової діяльності на засадах професіоналізму. Постановою Верховної Ради України “Про порядок введення в дію Закону України “Про статус суддів” були внесені такі зміни: